

Aan de Ministeries van Financiën
en Justitie en Veiligheid

datum	: 15 januari 2019	contact	: mr. C. Heck-Vink
uw brief van	: internetconsultatie van 11 december 2018	e-mail	: c.heck@knb.nl
ons kenmerk	: CH15012019	telefoon	: 070 3307 158
betreft	: reactie KNB op internetconsultatie implementatiewet wijziging vierde anti-witwasrichtlijn		

Geachte dames en heren,

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) heeft met belangstelling kennis genomen van de consultatiedocumenten. Zij maakt graag van de gelegenheid gebruik op de inhoud te reageren.

Algemeen

De KNB onderschrijft het belang van het brengen van virtuele valuta onder de integriteitswetgeving, vanwege de risico's die met deze valuta samenhangen. Wel heeft de KNB zorgen over de praktische uitvoerbaarheid en de handhaving van deze regelgeving. Zij wijst op het commentaar dat vanuit de Gecombineerde Commissie Vennootschapsrecht (GCV) hierover is ontvangen:

*“In artikel 23c lid 1 en lid 2 van het consultatievoorstel wordt een vergunningplicht geïntroduceerd voor partijen die in of vanuit Nederland (i) diensten aanbieden voor het wisselen tussen virtuele valuta en fiduciaire valuta (**Omwisselplatforms**) of (ii) bewaarportemonnees aanbieden (samen **Aanbieders**). In de concept Memorie van Toelichting (MvT) wordt op pagina 32 vermeld dat deze vergunningplicht eveneens geldt voor Aanbieders gevestigd in een andere lidstaat of derde land die zich met hun dienstverlening richten op de Nederlandse markt. In de MvT wordt een summier en onduidelijk voorbeeld gegeven van een geval waarin een in China gevestigd Omwisselplatform wel/niet aangemerkt moet worden haar diensten te verlenen in Nederland. Het doorslaggevende element zou hierbij kunnen zijn of het platform een Engelse of Nederlandse website zou hebben. De GCV merkt op dat uit een recent advies van de European Securities and Markets Authority (**ESMA**) van 9 januari 2019 (Advice Initial Coin Offerings and Crypto-Assets, ESMA50-157-1391, pagina 11) volgt dat er zo'n 200 Omwisselplatforms actief zijn en dat de grootste omwisselplatforms gevestigd zijn buiten de EU, in Azië of de Verenigde Staten. Het is zeer waarschijnlijk dat Nederlandse personen handelen via deze in het buitenland gevestigde Omwisselplatforms en het is nog waarschijnlijker dat zij (ook) een Engelse website hebben. Op basis van de zeer beperkte toelichting in de MvT zou geoordeeld moeten worden dat ieder van deze Omwisselplatforms*

een vergunning van DNB zou moeten aanvragen. De GCV vraagt zich af of in voldoende mate is nagedacht over de mogelijkheid van extraterritoriale handhaving van deze regels. In dit verband merkt de GCV overigens op dat de vergunningplicht niet vereist is op grond van AMLD5 en dat AMLD5 evenmin een dergelijk ruime reikwijdte voorschrijft. Artikel 47 lid 1 AMLD5 vereist immers uitsluitend dat lidstaten moeten waarborgen dat omwisselplatforms en aanbieders van bewaarportemonnees worden geregistreerd. Een registratie – zonder voorafgaande toetsing door DNB – zou naar het oordeel van de GCV beter uitvoerbaar zijn. Door te kiezen voor (i) een vergunningplicht en (ii) een zeer ruime reikwijdte daarvan, kent de uitvoerbaarheid van deze vergunningplicht en de handhaving daarop naar het oordeel van de GCV een wel erg hoog ambitieniveau.”

Overig artikelsgewijs commentaar

Artikel 3 lid 2 onderdeel b:

Als de UBO lid is van het hoger leidinggevend personeel van een entiteit moet de identiteit van dit lid worden geverifieerd. Deze verplichting vloeit voort uit het feit dat een lid van het hoger leidinggevend personeel als UBO moet worden aangewezen (de zogenoemde pseudo-UBO) als er geen “echte” UBO is. De wetgever gaat ervan uit dat het niet snel zal voorkomen dat een entiteit geen echte UBO heeft. De KNB wijst erop dat dit in de praktijk anders zou kunnen blijken te zijn.

Artikel 3 lid 11:

Aan deze bepaling wordt een nieuwe zin toegevoegd over actualisatie van gegevens die moeilijk toepasbaar is in de notariële praktijk. De notaris moet het cliëntenonderzoek doen bij de aanvang van de dienstverlening en vóór het passeren van de akte. Een frequentere toets is niet haalbaar en niet noodzakelijk. In verband hiermee geldt voor notarissen ook de uitzondering van artikel 4 lid 4. De nieuwe bepaling lijkt vooral voor de banken geschreven. Wij nemen aan dat de actualisatie van gegevens voor notariskantoren bij aanvang van het dossier en uiterlijk bij het verlijden van de akte voldoende is. Dit sluit aan bij de praktijk van notarissen waarbij over een korte periode intensief cliëntencontact plaatsvindt.

Artikel 4 lid 2:

Op grond van deze nieuwe bepaling moeten instellingen bij het aangaan van een nieuwe relatie met een cliënt over een bewijs van inschrijving van de UBO van de cliënt beschikken. Gezien deze verplichtstelling neemt de KNB aan dat de raadpleging van het UBO-register en de verstrekking van uittreksels uit het UBO-register kosteloos zal kunnen plaatsvinden. Dat sluit aan bij het onderdeel over de lastenverzwaring in hoofdstuk 4 van de memorie van toelichting waar geen lastenverzwaring voor de invoering van deze verplichtingen is opgenomen.

Artikel 9a:

De KNB juicht toe dat de Ministers van Financiën en Justitie en Veiligheid gezamenlijk een lijst met de exacte prominente publieke functies zullen publiceren. Kunnen de Ministers aangeven op welke termijn deze lijst beschikbaar zal komen en of deze lijst zowel binnenlandse publieke functies als ook buitenlandse publieke functies zal omvatten? En wat de status zal zijn van deze lijst ten opzichte van de lijst met binnenlandse PEP-functies die inmiddels door de Belastingdienst is gepubliceerd? De praktijk ziet graag een volledige lijst

van binnenlandse en buitenlandse PEP's tegemoet om het onderzoek naar PEP's naar behoren te kunnen uitvoeren.

Artikelen 22a en 22b:

Uit de memorie van toelichting maakt de KNB op dat deze bepalingen zijn geschreven voor toezichthouders op banken en andere financiële ondernemingen. Voor notarissen geldt een wettelijke geheimhoudingsplicht op grond van artikel 22 van de Wet op het notarisambt en een daaraan gekoppeld functioneel verschoningsrecht op grond van artikel 218 Wetboek van Strafvordering. De nieuwe bepalingen zouden dan ook niet van toepassing moeten zijn op gegevens of inlichtingen van notarissen.

Tekstuele opmerkingen:

1. Wetsvoorstel:
 - artikel 3 lid 2 onderdeel b: in de toevoeging staat "en indien de *cliënt* lid is...". Wij nemen aan dat hier de *uiteindelijk belanghebbende* wordt bedoeld.
2. Memorie van toelichting:
 - in de toelichting verwijst letter J naar artikel 8 terwijl artikel 9 wordt bedoeld. De derde alinea van de toelichting op deze bepaling begint met: Het *tweede* lid is nieuw terwijl het *derde* lid wordt bedoeld.

Tot slot wordt opgemerkt dat deze reactie openbaar mag zijn en mag worden gepubliceerd.

Met vriendelijke groet,

C. Heck-Vink
juridisch adviseur KNB